

„Mama, föl fogsz te jutni oda!” – avagy a könyvtárostanárok vendégségben

A Fővárosi Szabó Ervin Könyvtárral (FSZEK) kötött együttműködési megállapodás keretében – az idei tanév első közös rendezvényeként – szakmai napra érkeztek a könyvtárostanárok az intézmény központi épületébe szeptember 29-én. Öröm volt látni a fiataloktól nyüzsgő könyvtári szinteket, az élénk forgalmat a pultoknál és az asztaloknál. Mi az impozáns tükörtermet kaptuk összejövetelünk színhelyéül.

Hock Zsuzsa, a Fővárosi Pedagógiai Intézet (FPI) könyvtárpedagógiai szakértője volt délutánunk háziasszonya, aki rövid bevezetés után *Téchy Tündét*, a FSZEK olvasószolgálatának vezetőjét kérte fel a könyvtár adatbázisainak rövid, áttekintő összefoglalására. Az otthonról is elérhető on-line katalógus és keresési lehetőségek ismertetése mellett az újabb adatbázisok bemutatása kapott most nagyobb hangsúlyt az előadásban. Az ötödik emeleti e-könyvtár gépeiről már ingyenesen is elérhető szolgáltatásokkal ismerkedhettünk meg a prezentáció során (pl. EISZ, EBSCO, Köszereplők tára az MTI-vel együttműködésben stb.).

Rónyai Tünde, az FPI szaktanácsadója ezt követően közös munkára hívta az összegyűlt kollégákat. A februárban, a Máriaremetei Ökumenikus Általános Iskolában már közösen összegyűjtött könyvtárostánári munka egyes folyamataihoz tartozó sikerkritériumokat próbáltuk igazi műhelymunka során meghatározni. Megélénkült a társaság, s mindannyiunk számára kiderült, hogy nem is olyan egyszerű világos és objektív szempontrendszert hozzárendelni s jól mérhetővé tenni a munkánkat. *Szalai Tamásné*, az FPI idén választott, új szaktanácsadója megpróbálta – számítógépen kivetítve – írásba foglalni a helyszínen sorjázó ötleteket, ám az erre szánt idő kevésnek bizonyult. Egy szerencsés javaslat nyomán önkéntes jelentkezőkből álló munkacsoport alakult, tagjai az eddig elvégzettek alapján a szükséges részleteket végigbeszélve tesznek majd pontot erre a folyamatra.

Harmadik előadónk *Hock Zsuzsa* volt, aki nek pörgősen, röviden kellett végigszaladnia

mondanivalóján. Felhívta figyelmünket a törvényi változásokra, a NAT várható felülvizsgálatára, alapító okiratok módosítási lehetőségére (2007. július 1.). Fontos, hogy minden iskolai könyvtár rendelkezzen tankönyvkezelési szabállyal! Tájékoztatót kaptunk a Bod Péter könyvtárhasználati versenyről, ötleteket az iskolai könyvtári világnap (október 24.) megrendezéséhez, buzdítást a közös fővárosi játékokban való részvételre. Hasznos kiadványokat és akkreditált továbbképzéseket ajánlott még figyelmünkbe az előadó.

Befejezésül „energikus, szép tanévet” kívánt mindannyiunknak két nyáron készült diakép segítségével. Az elsőt távoli csúcs látszott kanyargós ösvénnyel – reménytelennek tűnő, fáradságos vállalkozás. „Mama, föl fogsz te oda jutni!” S a gyermeki biztatásból erőt merítve, a második képen bizony a csúcstól körülölelő szép panorámában gyönyörködhattunk!

Biztos, hogy ez az év sem ígérkezik túl könnyűnek sem a pedagógusok, sem a könyvtárostanárok számára, de „fel fogunk jutni oda” mi is, csak legyen bennünk kitartás, lendület, lelkesedés és kellő energia!

Eigner Judit
könyvtárostánár

Nemzetközi konferencia a legkisebb hajdúvárosban

Vámospércs (a Hajdú-Bihar megyében található legkisebb hajdúváros) önkormányzata, valamint a Művelődési Ház és Könyvtár mint rendező szerv, a Nemzeti Kulturális Alap Könyvtári Kollégiumának támogatásával nemzetközi szakmai konferenciát szervezett 2006. szeptember 20–21-én.

Az intézmény egy évtizednél is régebben ápol testvértelepülési kapcsolatot a romániai Szilágynagyfaluvá a kultúra, a vallás, az iskola, a sport területén, valamint testvérintézménye a szintén határon túli Érmihályfalva könyvtára. A nemzetközi szakmai konferencia szervezésére kiírt pályázat jó alkalomnak bizonyult arra, hogy a határon túli kollégák megismerkedjenek Hajdú-Bihar megye könyvtárhálózatával, az intézményekben folyó szakmai munkával, a rendezvényt szervező intézménnyel, s a könyvtáros kollégák egymással is találkozzanak. Az *Új szol-*

gáztatások a könyvtárban az internetre építve címmel szervezett program megvalósításának az adta az aktualitást, hogy az intézmény 2006-ban megvásárolta azt a számítógépes programot (SLIB), amellyel lehetővé válik az állomány számítógépes feldolgozása. Korábbi nyertes pályázatok eredményeképpen nyolc számítógép található a könyvtárban, s ez lehetőséget ad arra, hogy az olvasók mellett a könyvtáros szakemberek a feldolgozó munkát is korszerűbbé tegyék.

A város vezetése nevében *Tóth Kálmán* jegyző, a rendező szerv nevében *Szabóné Vrancsik Éva* intézményvezető köszöntötte a vendégeket. Öröndesnek tartotta, hogy több mint negyvenen elfogadták a meghívást, ez bizonyíték arra, hogy a településeken dolgozó könyvtáros kollégák fontosnak tartják a szakmai párbeszédet, egymás munkájának megismerését, készek az új, korszerű módszerek megismerésére és lehetőség szerinti alkalmazására.

Nyakas Gáborné könyvtáros elmondta, hogy a vámospécsi könyvtárban hamarosan elkezdődik az állomány feldolgozása az SLIB program segítségével, amely lehetőséget teremt arra, hogy az olvasók a feldolgozott rekordokhoz az interneten is hozzáférjenek. A konferenciát megtisztelte jelenlétével *Eszenyiné Borbély Mária*, a Méliusz Juhász Péter Megyei Könyvtár igazgatója.

A kétnapos konferencia első napján szakmai előadások hangzottak el az alábbi témakörökben:

– Hajdú-Bihar megye könyvtárainak bemutatása, számítógépes ellátottságuk

Előadó: *Szilágyi Irén*, a Méliusz Juhász Péter Megyei Könyvtár igazgatóhelyettese

– Új szolgáltatások a könyvtárban az internetre építve

Előadó: *Moldován István*, az Országos Széchényi Könyvtár osztályvezetője, aki bemutatta a különböző katalógusokat, adatbázisokat. Beszélt a digitalizálásról, a virtuális könyvtákról, az on-line tájékoztatásról, s a felhasználói képzés fontosságáról. Az előadás során külön ismertette a külföldről érkezett vendégeknek azokat a honlapokat, amelyek már Romániában is elérhetők.

– Az SLIB program bemutatása

Előadó: *Stigelmayer István*, a program készítője. Részletesen beszélt a programról és azon könyvtárak tapasztalatairól, amelyek már hosszú ideje használják, köztük a Méliusz Juhász Péter Megyei Könyvtár évtizedes gyakorlatáról. A program nyitott a változtatásra, korszerűsíthető, ezért is fontos a mai és a jövőbeni felhasználókkal a személyes kapcsolat.

A konferencia második napján a külföldről érkezett vendégek megismerkedhettek Debrecen nevezetességeivel és a Méliusz Juhász Péter Megyei Könyvtár szolgáltatásaival. *Szilágyi Irén*, *Csontosné Skara Ilona* és *Burai István* kalauzolta a vendégeket, akik nagy érdeklődést tanúsítottak a most épülő új megyei könyvtár iránt, amelynek látványtervét digitalizált formában is megismerhették. A megyeszékhelyen elfogyasztott ebéd után a delegáció tagjai és a kísérőik a Nyírségbe látogattak, ahol Nyírcsád község nevezetességeinek (Malom Galéria, Árpád-kori templom) megtekintése után a községi könyvtárban töltötték a délutánt.

Kövér Gáborné könyvtárvezető bemutatta a 4200 lelkes falut, s a könyvtár tevékenységét is. *Diószegi Gyula*, Szilágynagyfalu polgármestere elmondta, mennyire örül annak, hogy elfogadta a rendezvényre szóló meghívást, ugyanis olyan könyvtárakat ismerhetett meg, amelyek tevékenysége a határ túloldalán lévő településeken is követendő példa lehet. A szakmai tapasztalaton túl további kapcsolatok és együttműködések kialakítása is körvonalazódott.

A szervező intézmény dolgozói köszönetüket fejezik ki a Nemzeti Kulturális Alap Könyvtári

Kollégiumának a támogatásért, az előadóknak a színvonalas és tartalmas prezentációkért, a résztvevőknek pedig azért, hogy jelenlétükkel megtisztelték az intézményt és Vámospércset. Azt a kisvárost, amely a hét hajdúváros közül egyedülként nevében ugyan nem utal a hajdúmúltra, de lakóinak ősei ugyanúgy a Bocskai szabadságharcban derekasan helytállt hajdúkatonák voltak, akik közül 108 családnak adományozott a szablyság magyar úr földet a település határaiban lévő birtokaiból.

Szabóné Vrancsik Éva
intézményvezető
Művelődési Ház és Könyvtár
Vámospércs

Könyvtárak névadói

A Pest megyei könyvtárak munkatársai a fenti témában tanácskoztak 2006. szeptember 20-án Érden, a Csuka Zoltán Városi Könyvtárban.

A téma aktualitását növelte, erősítette az a jeles évforduló, melyről megemlékezett az érdi intézmény: a százöt évvel ezelőtt (1901. szeptember 22-én) született Csuka Zoltán harminc éve alapította az érdligetű, általa A Jósomszédság Könyvtárának elnevezett kis gyűjteményt, mely a városi könyvtár része a Napház Galériával és a Csuka Zoltán Emlékszobával együtt.

A Magyar Könyvtárosok Egyesülete (MKE) Pest Megyei Szervezete nem először foglalkozott a témával, két éve, 2004-ben sikeres pályázatot hirdetett a könyvtári névadókról. A megyében működő, névadóval rendelkező könyvtárak munkatársai azóta jobban odafigyelnek talán a szellemi hagyatékokra, melyeket örökül kaptak.

Az ideai tanácskozáson a részt vevő mintegy hatvan fő természetesen képet kapott az előadóktól a könyvtárak névadójának munkásságáról, de elsősorban arra figyeltünk, milyen módon ápolják az egyes intézmények névadójuk emlékét.

Érd város önkormányzata nevében *Fáykissné Marillai Zsuzsa* nemcsak köszöntötte a résztvevőket, de komoly nyelvészeti előadást hallhattunk tőle a névadási hagyományokról.

Jómagam készítettem egy felmérést a megyében, ennek eredményéről, összesítéséről számoltam be első előadásomban. A 150 körüli, működő közkönyvtár közül 45 rendelkezik konkrét személyi névadóval, ezek közül 28 községi, nagyközségi, 17 városi könyvtár.

(Érdekesség, hogy az előzőek, kettő kivételével, összevont intézményként működnek!) A névadók zömmel országos hírű költők, írók. A 17, névadóval rendelkező városi könyvtár névadója viszont zömmel olyan személyiség, aki nem bír országos ismertséggel, valamint erőteljesen kötődik a településhez. (Katona Lajos, Skarica Máté, Róder Imre, Falu Tamás stb.) A felmérésből kiderült az is, hogy az erős személyi kötődésű könyvtárak azok, amelyek nagy hangsúlyt fektetnek az emlékek őrzésére, ápolására.

A tanácskozáson előadást hallottunk *Szalai Gábornétól* Hamvas Béla, a százhalombattai könyvtár névadója munkásságáról. Az ő nevét, műveit mindenki ismeri, de a könyvtár a hagyatékok szellemiségét ápolva igyekszik valóban mélyen, alaposan megismertetni a tevékenységét. Népfőiskola sorozatuk látogatói minden évben oklevelet, valamiféle „bizonyítványt” kapnak a részvételről. Érdekesség egyébként, hogy a könyvtár már eldöntötte az ő nevének fölvetését, amikor megtudták az egyik olvasótól, hogy Hamvas Bélának személyes kötődése van a városhoz: a nehéz, raktárosi éveiben Százhalombattán is dolgozott.

A biatorbágyi Karikó János nevét biztosan nem sokan hallották. A nevét viselő könyvtár a faluházzal összevont intézményben működik, de különleges, hogy csak a könyvtár viseli az ő nevét. *Nánási Lászlóné* és *Nánási László* könyvtárosok irodalmi részletekkel színesített előadásából megtudtuk, hogy Biatorbágy első könyvtáralapítója nemcsak bíró volt, de költő is, köteit forgathattuk is az előadás után.

Szilágyi Márta személyével nemzetközivé vált a konferencia. Az érsekújvári könyvtár vezetője elmondta, hogy ugyan ők Kassák Lajos, a város szülötte nevét szerették volna fölvenni, de Anton Bernolák is sokat tett a különböző nemzetiségű népek közötti megértésért, ezért az intézmény vállalja a szellemi örökségét.

Mándli Gyula, a váci városi könyvtár igazgatója az ő intézményük névadójáról, Katona Lajosról tartott képekkel illusztrált előadást. A tartalmas előadás mélyreható levéltári, könyvtári kutatásokon alapult, de a régi képek, fotók felkutatása is jelentős erőfeszítést igényelt. Az ő esetében is fontosak és élők a személyi kapcsolatok, szó szerint is, hiszen a leszármazottakkal való kapcsolattartás ma is létezik.